

5-asis KLUBO renginys

ŠEIMA – YPATINGŲJŲ ŽMOGIŠKŲJŲ SAVYBIŲ IR GEBĖJIMŲ UGDYTOJA

Rimvydas Jasinavičius
MRU profesorius, Dr.,
Lietuvos Pramonininkų konfederacijos
Garbės prezidentas

Gyvenimo laimės veiksniai

- Gyvybę mums dovanoja gimdytojai.
- Jos pradžių apsaugo globėjai – maitintojai.
- Augti padeda aprūpintojai.
- Su pasauliu supažindina - mokytojai.
- Gebėjimus lavina treneriai.
- Įpročiais užkrečia artimieji.
- **Laimė, kai visus juos turime savo šeimoje.**

Trys gyvenimo užtikrinimo etapai

- 1. Priklausomybė.** Vos užgimusi gyvybė yra labai gležna ir silpna. Jos išgyvenimas visiškai priklauso nuo aplinkos poveikių ir **globos**, apsaugančios nuo įvairiausių grėsmių.
- 2. Asmeninis savarankiškumas.** Globa riboja laisvę. Ji nebūna visuotinė ir amžina. Tad įveikti aplinkos poveikius lemta pačiam individui, išsiugdžius svarbiausius sėkmingos veiklos gebėjimus.
- 3. Bendradarbiavimas ir tarpusavio priklausomybė.** Tik harmoningai bendradarbiaujant su artimąja aplinka galima pasiekti ypatingos sinerginės naudos, laiduojančios laimę ir sėkmę gyvenime.

Laimingo gyvenimo kelias

- Gyvenimo laimei būtini kompleksiniai ištekliai: materialūs, intelektualiniai, emociniai bei dvasiniai, - ir naudojimosi jais laisvė.
- Visus juos reikia pasitelkti iš aplinkos pačiam, naudojant turimas savybes, įgūdžius ir įpročius arba bendradarbiaujant bei keičiantis veiklos rezultatais su kitais žmonėmis.
- Harmoningo ir nuoširdaus bendradarbiavimo rezultatai visada gausesni ir geresni nei iš individualios veiklos
- Tai priklauso nuo bendraujančių ypatingųjų savybių kokybės.

Ypatingosios žmogiškosios savybės

1. **Savivoka** (sąmoningumas);
2. **Vaizduotė** (įžvalgumas);
3. **Sąžinė** (atsakomybė prieš save ir aplinką);
4. **Valia** (proaktyvumo priemonė);
5. **Humoro jausmas** („kietų“ poveikių „minkštintojas“).

Brendimo spartos priemonės

- Kiekvieno asmens brendimas – tai ypatingųjų savybių ugdymo procesas, išlaisvinantis nuo priklausomybės būtinai globaliai **(išlaikytinio lemčiai)**.
- Šį brendimą spartina ir lemia besiformuojantys ir stiprėjantys šie įpročiai:
  1. **Proaktyvumas veiksmais** (aš pats);
  2. Nuostata tuos **veiksmus pradėti ir atlikti orientuojantis į konkretų rezultatą – tikslą**.
  3. **Valia** darbuotis pagal siekių prioritetus

Asmeninio savarankiškumo ypatumai

- Protinės brandos požymis – **asmeninis savarankiškumas** sprendžiant savo gyvenimo uždavinius ir apsirūpinant savo gyvenimą reikiamais ištekliais.
- Tai būdinga gyvenamoje aplinkoje (darbo rinkoje) paklausiams ir vertinamiems asmenims (specialistams, ekspertams), kurių paslaugos ir produkcija yra gerai apmokamos.
- Tačiau dėl to tenka nuolat kovoti, įveikiant konkurenciją.

„Vienišo kario“ bėdos

- Asmeniniai laimėjimai turi dvi puses.
- Viena - atskleidžia asmens veiklos vertę ir naudą, laimėjimus, suteikdami konkurencinį pranašumą gyvenimo kovose.
- Kita – sukelia pasipriešinimą iš aplinkos: konkurentų, stebėtojų, ypač iš „nesubrendėlių“ tarpo.
- Pavydas, pyktis, kerštas kildina konfliktus, kurie ženkliai pakelia veiklos sąnaudas ir lėtina norimų rezultatų pasiekimą.

Švietimo sistemos ribotumas

- Valstybinė švietimo sistema, vykdydama „valstybės“ užduotis, siekia paruošti jaunimą samdomajam darbui. Tokiu būdu ji „gaudo du zuikius“: vieną, - nori sumažinti biudžeto lėšas, naudojamas nedirbančiųjų rėmimui, ir antrą, - pateikti tikėtiniems darbdaviams darbo jėgą.
- Deja, jos ruošiamų specialistų gebėjimų paklausa ir pasiūla visiškai nesuderinta, dėl ko kenčia darbdaviai ir ***darbgaviai***.

Darbgavių priklausomybė

- Žmogus, dirbantis samdomąjį darbą, negali būti laisvas. Jo veiklos turinys, laikas, užduotys, užmokestis priklauso nuo darbdavių ir klientų.
- Ši priklausomybė mažina gyvenimo džiaugsmą, atimdama energiją, laiką ir potencialias pajamas.
- Dažniausiai jiems tenka daug dirbti, kad išgyventų.

Darbo savaitė ES

Ilgai dirbdami prarandame:

1. Galimybę džiaugtis bendravimu su mylimais ir artimais žmonėmis, pradedant nuo šeimos;
2. Galimybę šviestis, lavintis, tobulinant savo intelektą;
3. Energiją, sveikatą ir potraukį pramogoms;
4. Galimybę naudotis ir mėgautis turimais ištekliais.

Kas išsilaisvina iš ***darbgavio*** lemties

- Vartojamų išteklių atstatymui bei naujų sukūrimui būtinas darbas. Tačiau ne bet koks, o produktyvus ir našus.
- Jį lemia trijų veiksnių sąveika:
  - 1. Darbų programos** (institucinio – metodinio kapitalas);
  - 2. Darbo technologinių priemonių** (materialaus kapitalas);
  - 3. Darbuotojų žinių ir įgūdžių** (žmogiškojo kapitalas).

Kad tapti laimingesniais

- Iš šių lemiančių darbų sėkmę trijų veiksmydu – **intelektiniai veiksniai**, priklausantys nuo darbuose veikiančių asmenų savybių, kompetencijos ir motyvacijos.
- Motyvacija paleidžia veiksmus, tačiau jų kokybę, našumą ir rezultatus lemia vykdytojų savybės ir kompetencija, kurias būtina išsiugdyti.
- Tokio ugdymo ištakos turėtų būti šeimoje.

Sėkmė prasideda nuo programos

- Asmens rengimo laimingam ir sėkmingam gyvenimui programą sudaryti ir koordinuoti jos įgyvendinimą **privalo jo šeima.**
- Kitaip jis patenka į svetimų programų dalyvių ir vykdytojų gretas.
- Naivu tikėtis, kad svetimos programos pasirūpins mokinių ir būsimos darbo jėgos gerove.

Tokios programos sandara

- 1. Asmeninių savybių bei svarbiausių gebėjimų (talentų) ir įpročių ugdymas**, kurie išlaisvina iš būtinos globos priklausomybės (išlaikytinio sindromo);
- 2. Efektyvaus mąstymo bei harmoningo bendradarbiavimo gebėjimų ir įpročių ugdymas**, kurie ženkliai padidina gyvenimo sėkmę ir laimę.
- 3. Motyvacijos priemonės**, skatinančios asmeninį tobulėjimą visą gyvenimą.

Asmeninių savybių ir gebėjimų ugdymo ypatumai

- Kaip minėta asmenų gebėjimų ugdymu yra suinteresuotos įvairios šalys.
- Kiekviena jų nori selektyvaus tik jiems reikalingo tų gebėjimų rinkinio. Todėl remia būtent jo ugdymą.
- Pavojinga pasiduoti vien išorinėms ugdymo programoms.
- Tačiau pravartu jas panaudoti kaip komponentą bendrame dėlionės paveiksle.

Silpnesni patinka daugeliui, kodėl ?

- Greičiausias būdas pasinaudoti reikiama ištekliais – perimti juos iš kitų.
- Tam padeda jų turėtojų silpnumas jėgoje, teisėse ir, svarbiausia, mąstyme bei elgesyje.
- Todėl absoliuti dauguma aplinkoje nemėgsta stipresnių už save ir visaip priešinasi tokiam stiprinimui, tam naudodama atvirus ir imitacinius veiksmus.
- Gal todėl daugumos efektyvaus mąstymo ir harmoningo bendravimo gebėjimai - retenybė.

Efektivaus mąstymo bei harmoningo bendradarbiavimo gebėjimų ir įpročių ugdymo kliūtys

- Poreikio savo gebėjimus šioje srityje lavinti mūsų žmonės turi labai mažai dėl akivaizdžių ir motyvuojančių pavyzdžių stokos.
- Trūksta to tradicinio lavinimo sistemoje: ir mokyklose, ir darbovietėse.
- Svetimo proto lavinimui trukdo konkurentų stiprėjimo baimė, arogancija (pakaks to, ką aš moku), motyvacijos bent trumpam išeiti iš savo komforto būsenos stoka.

Socialinės asimetrijos priežastis

- Tokio ugdymo metodais naudojasi nyki mažuma.
- Didžioji žmonijos dalis pasmerkta tenkintis selektyviai (ne kompleksiškai bei pilnaverčiai) išlavintais gebėjimais, negeneruojančiais gausių pajamų.
- Geriausiu atveju jie tampa karjeros specialistais, pasmerktais per daug dirbti visą gyvenimą.

Vaisingo bendradarbiavimo gebėjimų pagrindai

- Veiklos produktyvumą ir kokybę ženkliai padidina harmoningas bendradarbiavimas su partneriais įvairiausiose gyvenimo veiklose.
- Jis grindžiamas šiais mąstymo principais:
  1. Bendra veikla privalo sukurti **abipusę naudą**.
  2. Kliūčių veikloje išvengimas atliekamas **pirmiausiai suprantant partnerius** ir tik po to siekiais būti suprastais jų
  3. Bendros veiklos esminė vertė – **sinergija**.

Efektyvaus mąstymo įrankiai

1. Išsisklaidančio konflikto debesis.
2. Loginė pasekmių šaka.
3. Ambicingo tikslo medis.
4. Esamos dabarties medis.
5. Numatomos ateities medis.
6. Neigiamos šakos išlyga.
7. Perėjimo medis.
8. Prielaidų medis.

Nenusikalskime prieš savo protėvius ir palikuonis

- Gyvenimas **nenorint ir vengiant savų vaikų** – išdavikiškas nusikaltimas prieš visus savo protėvius, nes nutraukiamas jų genų gyvavimas.
- Gyvenimas **tinkamai neišauklėjus ir neparuošus savo vaikų sėkmingam gyvenimui** – sunkus nusikaltimas prieš visus savo palikuonis, nes sumažinamas jų mūsų potencialas.

Žmogaus gyvenimas ir jo laimė užgimsta
bei auga geroje šeimoje.

Sukurkime ir nuolat tobulinkime ją.

Atlikime ypatingą investiciją
dalyvaudami

Laimingų šeimų tobulėjimo
stovykloje liepos 27-27 d. d.